

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 58 ΕΑΔΗΣΥ/2023

(άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 17 Μαΐου 2023, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε σε συνεδρίαση η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ»), μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοτοκάτου (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Χανής

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη

Αδάμ Καραγλάνης (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Φιλία Κοντραφούρη, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, η εισηγήτρια, η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μαρία-Ελένη Σιδέρη, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

I. Με το αρ. πρωτ. 515/05-04-2023 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2001/26.04.2023) αίτημα, όπως συμπληρώθηκε με το αρ. πρωτ. 737/15-05-2023 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2293/15-05-2023) έγγραφο, η Δημοτική Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία Πολιτιστικής Πρωτεύουσας Ελευσίνας αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, δυνάμει του άρθρου 347 παρ.2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης, με αντικείμενο την ανάθεση και εκτέλεση του καλλιτεχνικού έργου (ντοκιμαντέρ) υπό τον τίτλο «ΜΥΣΤΗΡΙΟ 31 ΟΙ ΕΛΕΥΣΙΝΙΟΙ» στην εταιρεία Pan Entertainment ΑΕ, εκτιμώμενης αξίας 450.000 ευρώ, πλέον ΦΠΑ., βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. α' του ν. 4412/2016.

II. Ιστορικό – Πραγματικά περιστατικά

2. Από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

2.1. «Α. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ – ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΤΟ ΦΑΚΕΛΛΟ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η Ελευσίνα αποτελεί την τέταρτη κατά σειρά Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, που φιλοξενείται στην Ελλάδα.....

Η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης ως θεσμός επικεντρώνεται στην ανάδειξη του πλούτου, της ποικιλομορφίας και των κοινών πτυχών των πολιτισμών της Ευρώπης, φιλοδοξώντας να ενισχύσει τους δεσμούς και την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών.....

*Το καλλιτεχνικό έργο **Μυστήριο 31 ΟΙ ΕΛΕΥΣΙΝΙΟΙ** αφορά το ντοκιμαντέρ «Οι Ελευσίνιοι» που αποτελεί την άτυπη συνέχεια της ταινίας-ορόσημο για τη φυσιογνωμία της σύγχρονης Ελευσίνας τότε, Αγέλαστος Πέτρα, της ταινίας δηλαδή με την οποία ο [...] κατάφερε να αποτυπώσει με τον πιο αληθινό και οργανικό τρόπο, την ψυχή τής πόλης, τους αιώνες που φέρει στις πλάτες της, την πολυπόικιλη ιδιοσυγκρασία της και τη σύγχρονη πραγματικότητά της.*

*Το έργο θα κάνει παγκόσμια πρεμιέρα στο κοινό τον Νοέμβριο του 2023 στην έναρξη του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ **Μυστήριο 23 Σινέ-Ελευσίς InSitu Realities**, το οποίο και θα αποτελέσει την επίσημη τελετή λήξης της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης. Την δημιουργία και παραγωγή θα αναλάβει η εταιρεία κινηματογραφικών παραγωγών Pan Entertainment Α.Ε., η οποία εκπροσωπεί αποκλειστικά τον [...] για το έργο.....»*

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

B.1 Σύντομη περιγραφή δράσης:

*Με αφορμή την ανάδειξη της Ελευσίνας σε Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2023, το ντοκιμαντέρ **ΟΙ ΕΛΕΥΣΙΝΙΟΙ** εστιάζει στο ζωντανό και παλλόμενο σημείο της πόλης, τους κατοίκους της, με στόχο να εξερευνήσει και να αναδείξει τις διαφορετικές πτυχές μιας πόλης, της οποίας η εικόνα και η ταυτότητα χαρακτηρίζονται τόσο από διαχρονικότητα όσο και από μεγάλες αντιθέσεις και αντιφάσεις.*

Η Αγέλαστος Πέτρα (2000) είναι μια ταινία που κατάφερε να αποτυπώσει με τον πιο αληθινό και οργανικό τρόπο, την ψυχή της πόλης, τους αιώνες που φέρει στις πλάτες της, την πολυποίκιλη ιδιοσυγκρασία της, τη σύγχρονη πραγματικότητά της. Για την πραγματοποίηση της ταινίας, ο δημιουργός της, ο κινηματογραφιστής [.....], κινηματογράφησε την πόλη και τους ανθρώπους της για δώδεκα συναπτά χρόνια. Με έναυσμα λοιπόν αυτό το παλιό υλικό, ο δημιουργός της επιστρέφει για να συναντήσει το σήμερα της πόλης, μέσα από την παραγωγή μιας ταινίας που θα περιλαμβάνει το χτες, όπως αυτό αποτυπώθηκε στο 80 ωρών υλικό της ταινίας, και το σήμερα όπως θα αποτυπωθεί από τωρινά γυρίσματα, σμιλεύοντας αυτό που διαμορφώθηκε στα χρόνια που μεσολάβησαν.....

“Οι Ελευσίνιοι”, δημιουργικό ντοκιμαντέρ, θα προβληθούν για πρώτη φορά στην Τελετή Λήξης του Προγράμματος της Ελευσίς 2023 Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης και η τελική παρουσίαση του έργου θα συνδυαστεί με δημόσια δράση διάχυσης σε ολόκληρη την πόλη με τη μορφή υπαίθριων προβολών προκειμένου να έχει όλη η κοινότητα ισότιμη πρόσβαση στο έργο αυτό.

Δράσεις Εξωστρέφειας

- Συμμετοχή σε Διεθνή Κινηματογραφικά Φεστιβάλ για τη δημιουργική ομάδα του έργου, τα οποία ειδικεύονται στην προβολή και την ανάδειξη έργων ντοκιμαντέρ, ενώ συγχρόνως η παραγωγή υποχρεούται σε σύναψη συμβάσεων με τα διεθνή δίκτυα διανομής.
- Διοργάνωση ειδικών προβολών του ντοκιμαντέρ σε παλιές, τρέχουσες και μελλοντικές Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης μέσω του ECoC Family, υπογραμμίζοντας και υπενθυμίζοντας την πυρηνική σημασία και τις πολυδιάστατες εκφάνσεις που μπορεί να πάρει η έννοια του Ευρωπαίου πολίτη.
- Διάχυση σε κανάλια επικοινωνίας και σε δίκτυα διανομής.

Ημερομηνίες παρουσίασης: Νοέμβριος 2023, στο πλαίσιο του Μυστηρίου_23 Σινέ Ελευσίς - IN SITU Realities και της Επίσημης Τελετής Λήξης.

Χώρος παρουσίασης: Χώροι αρμοδιότητας 2023 Ελευσίς ή άλλοι χώροι που θα έχουν νομίμως παραχωρηθεί στην Εταιρεία. Ενδεικτικά: Cine-Ελευσίς, Ελαιουργική, κ.λπ.

Ενδεικτικός Προϋπολογισμός Δράσης:

Η εκτιμώμενη αξία σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των €450.000,00 ευρώ πλέον Φ.Π.Α, ήτοι συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης € 558.000,00 ευρώ με Φ.Π.Α. 24%. Το έργο έχει ενταχθεί προς χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης ως ένα από τα υποέργα που περιλαμβάνονται στην πράξη με τίτλο «SUB.6.6 Καλλιτεχνικά Έργα της ELEUSIS 2023» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5193103).

B.2. ΦΑΣΕΙΣ ΕΡΓΟΥ (MILESTONES)

ΦΑΣΗ 1: Ταξινόμηση, συντήρηση και αρχειοθέτηση του ψηφιοποιημένου τού 80ωρου υλικού της ταινίας Αγέλαστος πέτρα. Αφορά το κινηματογραφικό υλικό που δεν χρησιμοποιήθηκε στην ταινία και καλύπτει τη χρονική περίοδο από το 1988 έως το 2000 (rushes).

ΦΑΣΗ 2: Από το ψηφιοποιημένο πια υλικό, επιλογή των σημείων εκείνων που αφορούν τα πρόσωπα – πρωταγωνιστές της ταινίας/εγκατάστασης. Αυτά που είπαν στην κάμερα, η παρουσίαση της ζωής τους, κατά τα δώδεκα χρόνια που διήρκεσαν τα γυρίσματα.

ΦΑΣΗ 3: Κινηματογράφηση – παρακολούθηση των προσώπων σήμερα. Σκοπός των γυρισμάτων αυτών είναι η αποτύπωση των συγκεκριμένων προσώπων και των ιστοριών τους είκοσι χρόνια μετά την ταινία και η καταγραφή των νέων δεδομένων τους.

ΦΑΣΗ 4: Ένωση του παλιού υλικού με το νέο σε μια ενιαία ενότητα που θα καλύπτει το βίο των συγκεκριμένων προσώπων – πρωταγωνιστών από το 1988 έως το 2023.

2.2. Ως προς τον δημιουργό του καλλιτεχνικού έργου- δημιουργικού ντοκιμαντέρ, [.....], «Έχει εργαστεί στον κινηματογράφο εδώ και 40 σαράντα χρόνια ως διευθυντής φωτογραφίας, σκηνοθέτης και παραγωγός. Στην πλούσια εργογραφία του ξεχωρίζουν οι ταινίες «Σεμνών Θεών» (1987), «Αγέλαστος πέτρα» (2000), «ΤΟ.ΡΑ.ΚΕ» (2007), «Αρκάδια χαίρε» (2015) και «Ζάκρος» (2022)». Η δημιουργία του εν λόγω ντοκιμαντέρ συμπεριλαμβάνεται εξαρχής στο φάκελο υποψηφιότητας της Ελευσίς 2023 Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης ως ένα από τα *Flagship Events*, και αποτελούσε την Τελετή Λήξης της ΠΠΕ.»

2.3. Ως προς την εταιρεία που εκπροσωπεί τον δημιουργό του προαναφερόμενου καλλιτεχνικού έργου, «Η PAN Entertainment διαθέτει τα δικαιώματα εκμετάλλευσης του οπτικοακουστικού αρχείου του σκηνοθέτη και σεναριογράφου [...], συμπεριλαμβανομένου του υλικού του ντοκιμαντέρ «Αγέλαστος Πέτρα». Ο σκηνοθέτης έχει επίσης μεταβιβάσει στην PAN Entertainment A.E. τα πνευματικά δικαιώματα του σεναρίου «Ελευσίνοι» με σκοπό την υλοποίηση και παραγωγή αυτού με την σκηνοθετική του επιμέλεια. Η σχέση των δύο μερών αποτυπώνεται πλήρως με την υπεύθυνη δήλωση του καλλιτέχνη δημιουργού κ. [.....], η οποία επισυνάπτεται και με την οποία δηλώνει ότι για το έργο “Ελευσίνοι” εκπροσωπείται και συνεργάζεται αποκλειστικά με την PAN Entertainment A.E.

Η Pan Entertainment (www.pan.com.gr) είναι μία από τις σημαντικότερες ανεξάρτητες εταιρείες παραγωγής στην Ελλάδα και διαθέτει πολυετή εμπειρία σε όλο το φάσμα της οπτικοακουστικής παραγωγής: Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, παραγωγή τηλεοπτικών προγραμμάτων, παραγωγή διαφημιστικών και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών. Στο ενεργητικό της καταγράφονται 20 κινηματογραφικές ταινίες μεγάλου μήκους, 120 επεισόδια τηλεοπτικών σειρών και πολυάριθμα διαφημιστικά σποτ και βίντεο για το διαδίκτυο. Στον τομέα των νέων τεχνολογιών, δραστηριοποιείται μέσω της θυγατρικής Digi8 (www.digi8.eu), που εξειδικεύεται με την ιδιόκτητη πλατφόρμα της διαχείρισης οπτικοακουστικών, στην παραλαβή/ επεξεργασία/ μεταφορά οπτικοακουστικού υλικού, μέσω του διαδικτύου με αποδέκτες όλα τα τηλεοπτικά κανάλια».

2.4. Κατόπιν αιτήματος της Αρχής η αναθέτουσα παρέσχε τις ακόλουθες διευκρινίσεις:

«Α. ....όπως και όλο το καλλιτεχνικό πρόγραμμα της ΠΠΕ Ελευσίς 2023 έτσι και το συγκεκριμένο καλλιτεχνικό έργο είναι επιλογή του Γενικού Καλλιτεχνικού Διευθυντή της εταιρείας μας, κου [...] και η υλοποίησή του θα γίνει σε άμεση συνεργασία του ΓΚΔ με τον δημιουργό του έργου και πάντα υπό την εποπτεία και τον έλεγχο της Γενικής Καλλιτεχνικής Διεύθυνσης της εταιρείας και των στελεχών της. Ασφαλώς, το καλλιτεχνικό έργο είναι ιδέα, δημιουργία και πνευματικό πόνημα του δημιουργού, κ. [...], ο οποίος συνεργάζεται στενά για τις λεπτομέρειες και τα ειδικότερα θέματα με τον κ. [...].

Β. Όσον αφορά τον υποψήφιο Ανάδοχο

Όσον αφορά δε τον προτεινόμενο υποψήφιο Ανάδοχο είναι επίσης προφανές ότι είναι ο μόνος που μπορεί να ανταποκριθεί στην υλοποίηση της περιγραφόμενης καλλιτεχνικής εκδήλωσης και διαθέτει τα εχέγγυα για την πετυχημένη ολοκλήρωσή της. Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν τίθεται θέμα

επιλογής από πλείστες εταιρείες παραγωγής που λειτουργούν στην Ελλάδα καθότι ο ίδιος ο καλλιτέχνης έχει επιλέξει την συγκεκριμένη εταιρεία ως αποκλειστικό συνεργάτη του στην Ελλάδα. Αναφερόμαστε δε στην σχετική από 9 Δεκεμβρίου 2022 Υπεύθυνη Δήλωση του καλλιτέχνη που σας έχουμε προσκομίσει. Η PAN Entertainment διαθέτει τα δικαιώματα εκμετάλλευσης του οπτικοακουστικού αρχείου του σκηνοθέτη και σεναριογράφου [.....], συμπεριλαμβανομένου του υλικού του ντοκιμαντέρ «Αγέλαστος Πέτρα». Ο σκηνοθέτης έχει επίσης μεταβιβάσει στην PAN Entertainment A.E. τα πνευματικά δικαιώματα του σεναρίου «Ελευσίνιοι» με σκοπό την υλοποίηση και παραγωγή αυτού με την σκηνοθετική του επιμέλεια. ...».

III. Νομικό Πλαίσιο

3.1. Στις διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 4412/2016, οι οποίες ενσωματώνουν τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: «2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις:

[...] β) εάν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους:

αα) στόχος της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης, [...]».

Επίσης, στην αιτιολογική σκέψη 50 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ αναφέρονται τα εξής «Λόγω των επιζήμιων επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε άκρως εξαιρετικές περιπτώσεις. Η εξαίρεση αυτή θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις που είτε η δημοσίευση είναι αδύνατη, για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει και για τα οποία δεν ευθύνεται, είτε είναι σαφές εξ αρχής ότι η δημοσίευση δεν θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό ή σε καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την προμήθεια, μεταξύ άλλων και γιατί αντικειμενικά υπάρχει μόνο ένας οικονομικός φορέας που μπορεί να εκτελέσει τη σύμβαση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα έργα τέχνης, όπου η ταυτότητα του καλλιτέχνη συνδέεται άρρηκτα με τον μοναδικό χαρακτήρα και την αξία του έργου τέχνης. Η αποκλειστικότητα μπορεί να οφείλεται και σε άλλους λόγους, όμως μόνο καταστάσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση, εφόσον η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από την ίδια την αναθέτουσα αρχή με στόχο τη μελλοντική διαδικασία προμήθειας. Οι αναθέτουσες αρχές που επικαλούνται αυτή την εξαίρεση θα πρέπει να αιτιολογούν γιατί δεν υπάρχουν εύλογες εναλλακτικές ή υποκατάστατα, όπως η χρήση εναλλακτικών διαύλων διανομής ακόμα και εκτός του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής ή να εξετάζουν παρεμφερή από άποψη λειτουργίας έργα, αγαθά και υπηρεσίες. Στις περιπτώσεις που η κατάσταση της αποκλειστικότητας οφείλεται σε τεχνικούς λόγους, αυτοί θα πρέπει να προσδιορίζονται με ακρίβεια και να αιτιολογούνται κατά περίπτωση. Θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, επί παραδείγματι, την τεχνική αδυναμία άλλων οικονομικών φορέων να επιτύχουν τις απαιτούμενες επιδόσεις ή την αναγκαιότητα χρήσης ειδικής τεχνογνωσίας, εργαλείων ή μέσων που μόνον ένας φορέας διαθέτει. Οι τεχνικοί λόγοι μπορεί να προέρχονται επίσης από ειδικές

απαιτήσεις διαλειτουργικότητας που πρέπει να πληρούνται για να εξασφαλιστεί η λειτουργία των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών [...]

3.2. Στις διατάξεις του άρθρου 107 παρ.2 υποπαρ.3-6 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» με τίτλο «Επιχειρήσεις δήμων», ορίζεται «2. Κάθε δήμος που θέτει υποψηφιότητα για τη φιλοξενία του θεσμού ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ μπορεί να συστήσει ανώνυμη εταιρεία του άρθρου 265 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, με αποκλειστικό σκοπό την προώθηση της υποψηφιότητας αυτής και την υλοποίηση των δράσεων που συνεπάγεται η φιλοξενία του θεσμού.

Επιτρέπεται η επιχορήγηση της εν λόγω εταιρείας από προγράμματα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, την κατά τόπον αρμόδια Περιφέρεια, επιμελητήρια και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, καθώς επίσης και η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων με τους ανωτέρω φορείς, για την πραγματοποίηση του σκοπού της.

Η ανώνυμη εταιρεία του δήμου που επιλέγεται να φιλοξενήσει το θεσμό, επιτρέπεται επιπλέον να επιχορηγείται από το δήμο που την έχει συστήσει, κατά παρέκκλιση του άρθρου 265 παράγραφος 3 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, μπορεί δε να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, στη χωρική περιφέρεια των οποίων θα αναπτυχθούν δράσεις, στο πλαίσιο της φιλοξενίας του θεσμού. Η ανώνυμη εταιρεία του προηγούμενου εδαφίου λύεται υποχρεωτικά και τίθεται σε εκκαθάριση, με την ολοκλήρωση του σκοπού για τον οποίο συνεστήθη [...].

δ) .....Οι επιχειρήσεις που συστήνονται για τη φιλοξενία του θεσμού Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης απαλλάσσονται από την υποχρέωση λήψης εγγυήσεων συμμετοχής, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 72 του νόμου 4412/2016, και εγγυήσεων καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 72 του νόμου 4412/2016, κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, στόχος των οποίων είναι οποιοσδήποτε από τους κατωτέρω λόγους: α) δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης, όπως ορίζεται στην υποπερίπτωση αα) της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του νόμου 4412/2016 ή β) προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, όπως ορίζεται στην υποπερίπτωση γγ) της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του νόμου 4412/2016».

3.3. Στις διατάξεις του άρθρου 100 του ν. 4915/2022 ορίζεται ότι «Η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ» και τον διακριτικό τίτλο «ELEUSIS 2023», η οποία έχει συσταθεί σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 107 του ν. 3852/2010 (Α' 87), λειτουργεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας .....»

III. Νομική Εκτίμηση

4. Η Δημοτική Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία Πολιτιστικής Πρωτεύουσας Ελευσίνας, η οποία έχει συσταθεί σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 107 του ν. 3852/2010 (Α' 87), εντάσσεται στις μη κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 3 του ν. 4412/2016. Η δε σκοπούμενη σύμβαση εντάσσεται στην κατηγορία των μεικτών δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής υπηρεσιών, με κύριο αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών οργάνωσης και παραγωγής της καλλιτεχνικής εκδήλωσης (CPV 9231200-1 “καλλιτεχνικές υπηρεσίες»). Επομένως, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης, κατά το άρθρο 347

παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν.4412/2016, όπως ισχύει, βάσει της προϋπολογισθείσας αξίας της σκοπούμενης σύμβασης, σε συνδυασμό με τη συνολική εκτιμώμενη αξία των ομοειδών συμβάσεων (βλ. την Δ4ΕΑΔΗΣΥ/2023 σύμφωνη γνώμη της Αρχής), κατ' εφαρμογή των άρθρων 5 και 6 του ίδιου νόμου.

5. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες, στα άρθρα 24 και 25 του π.δ. 60/2007 και ήδη στα παρόμοιου περιεχομένου άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016, περιπτώσεις (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις, οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

6. Το υπό εξέταση αίτημα στηρίζεται στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. αα' του ν. 4412/2016, δυνάμει της οποίας παρέχεται η ευχέρεια στις αναθέτουσες αρχές να προσφεύγουν στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, όταν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα στην περίπτωση που στόχος της σύμβασης είναι η απόκτηση ενός μοναδικού έργου τέχνης ή η δημιουργία μίας (μοναδικής) καλλιτεχνικής εκδήλωσης (βλ. ανωτέρω και αιτιολογική σκέψη 50 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Λαμβάνοντας δε υπόψη ότι η μοναδική προϋπόθεση που θέτει η ως άνω εξαιρετική ρύθμιση, είναι η σκοπούμενη σύμβαση να θέτει ως στόχο τη δημιουργία ή απόκτηση έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης, με στοιχεία μοναδικότητας, η έννοια του έργου τέχνης (ως έννοια γένους) και συνακόλουθα η έννοια της καλλιτεχνικής εκδήλωσης ως έννοια είδους, καθίστανται κομβικής σημασίας για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης (πρβλ. γνώμη Δ95/2021, Δ4ΕΑΔΗΣΥ/2023).

Ειδικότερα, ο ορισμός του καλλιτεχνικού έργου εντοπίζεται στη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας και δη στον ν. 2121/1993 «*Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα*» (ΦΕΚ Α' 25). Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ως άνω νόμου, ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο δημιούργημα λόγου, της τέχνης ή της επιστήμης, παρατίθεται δε ενδεικτική απαρίθμηση πνευματικών δημιουργημάτων που μπορούν να είναι «έργα» κατά την έννοια αυτή. Ως τέτοια αναφέρονται: τα γραπτά ή προφορικά κείμενα, οι μουσικές συνθέσεις με κείμενο ή χωρίς, τα θεατρικά έργα με μουσική ή χωρίς, οι χορογραφίες και οι παντομίμες, τα οπτικοακουστικά έργα, τα έργα των εικαστικών τεχνών, στα οποία περιλαμβάνονται τα σχέδια, τα έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, τα χαρακτηριστικά έργα και οι λιθογραφίες, τα αρχιτεκτονικά, οι φωτογραφίες, τα έργα εφαρμοσμένων τεχνών, οι εικονογραφήσεις, οι χάρτες, τα τρισδιάστατα έργα που αναφέρονται στη γεωγραφία, την τοπογραφία, την αρχιτεκτονική ή την επιστήμη. Η παράθεση αυτή δεν είναι αποκλειστική, αλλά ενδεικτική («ιδίως») και πέραν της αξίας της για συγκεκριμενοποίηση των γενικών κατηγοριών έργων, έχει σημασία για την ερμηνεία της γενικής έννοιας «*πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης*».

Κατάλογο έργων περιλαμβάνει, επίσης, και το άρθρο 2 παρ. 1 της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης, το οποίο αναφέρεται γενικά στα «φιλολογικά και καλλιτεχνικά έργα», που περιλαμβάνουν «όλας τας παραγωγάς λογοτεχνικής, επιστημονικής και καλλιτεχνικής φύσεως, οιοσδήποτε είναι ο τρόπος και η μορφή εκφράσεως».

7. Εν προκειμένω, η ανάθεση της σκοπούμενης σύμβασης αποτελεί, σύμφωνα με τα αναλυτικά εκτεθέντα στο ιστορικό της παρούσας, «ιδέα, δημιουργία και πνευματικό πόνημα» του δημιουργού, [.....]. Το υπό ανάθεση έργο είχε περιληφθεί ως ένα από τα Flagship Events, ήδη κατά το αρχικό στάδιο της υποβολής του φακέλου υποψηφιότητας της αιτούσας, με σκοπό την επιλογή της ως Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης, από τον αρμόδιο ευρωπαϊκό φορέα (πρβλ. σελ. 32 και 33 του φακέλου υποψηφιότητας-bidbook, όπου υπάρχει και περιγραφή του καλλιτεχνικού έργου).Ειδικότερα, το έργο θα κάνει παγκόσμια πρεμιέρα στο κοινό τον Νοέμβριο του 2023 στην έναρξη του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ «*Μυστήριο 23 Σινέ-Ελευσίς InSitu Realities*», το οποίο θα αποτελέσει την επίσημη τελετή λήξης της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης.

Περαιτέρω, η εταιρεία κινηματογραφικών παραγωγών Pan Entertainment A.E, η οποία διαθέτει πολυετή εμπειρία σε όλο το φάσμα της οπτικοακουστικής παραγωγής, όπως προκύπτει από την αναλυτική

παρουσίαση αυτής στο ιστορικό, θα αναλάβει να υλοποιήσει και ολοκληρώσει την καλλιτεχνική ιδέα του δημιουργού [.....]. Με την από 09.12.2022 υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, ο ανωτέρω δηλώνει ότι αποκλειστική αντιπρόσωπός του, σε σχέση με το υπό ανάθεση έργο είναι η εν λόγω εταιρεία. Η ίδια εταιρεία, κατά δήλωση της αιτούσας, διαθέτει τα δικαιώματα εκμετάλλευσης του οπτικοακουστικού αρχείου, συμπεριλαμβανομένου του υλικού του ντοκιμαντέρ «Αγέλαστος Πέτρα», του σκηνοθέτη και σεναριογράφου [.....], καθώς και τα πνευματικά δικαιώματα του σεναρίου «Ελευσίνιοι», με σκοπό την υλοποίηση και παραγωγή του, υπό τη σκηνοθετική επιμέλεια του δημιουργού.

Επισημαίνεται, ότι το υπό ανάθεση έργο αποτελεί ένα ιδιαίτερα απαιτητικό καλλιτεχνικό εγχείρημα που χρειάζεται στενή συνεργασία όλης της ομάδας δημιουργίας και παραγωγής, η οποία πρέπει να είναι συντονισμένη, συνεργάσιμη, αλλά και αποδεδειγμένα υψηλής αισθητικής και τεχνικής επάρκειας, ώστε να διασφαλιστεί το επιθυμητό μοναδικό αποτέλεσμα (βλ. Γνώμη Δ95/2021 ΕΑΑΔΗΣΥ).

Με τα δεδομένα αυτά η ανάθεση του παραπάνω έργου, το οποίο εμπίπτει στην έννοια του έργου τέχνης σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2121/1993, δύναται να ανατεθεί μόνο στην εταιρεία PAN Entertainment και ως εκ τούτου, συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 32 παρ.2 περ. β' υποπερ. αα' του ν. 4412/2016 (βλ. Γνώμες Δ4ΕΑΔΗΣΥ/2023 και Δ95/2021 ΕΑΑΔΗΣΥ).

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή

Αποφασίζει ομόφωνα την παροχή σύμφωνης γνώμης, για την προσφυγή της Δημοτικής Μονοπρόσωπης Ανώνυμης Εταιρείας Πολιτιστικής Πρωτεύουσας Ελευσίνας στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διακήρυξης, βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. αα' του ν. 4412/2016, για τη σύναψη σύμβασης, με αντικείμενο την ανάθεση

της εκτέλεσης του καλλιτεχνικού έργου «ΜΥΣΤΗΡΙΟ 31 ΟΙ ΕΛΕΥΣΙΝΙΟΙ», εκτιμώμενης αξίας 450.000 ευρώ, πλέον ΦΠΑ, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Αθήνα, 17 Μαΐου 2023

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου